

ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИЧНОГО АНАЛІЗУ У ВУЗІВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ.

Під синтаксичним аналізом розуміємо розгорнену характеристику того чи іншого синтаксичного об'єкту з повною презентацією всіх існуючих класифікацій, що даються у логічній послідовності. Мета синтаксичного аналізу — максимально повне, комплексне наукове пізнання конкретного мовного матеріалу у всій його багатогранності, включаючи його місце у розряді однорідних та протилежних йому мовних фактів.

Форми синтаксичного аналізу у вузівському викладанні багатогранні. В аудиторії його демонструє лектор, який читає той чи інший розділ курсу і залучає студентів до послідовного та всебічного розгляду об'єкту, що вивчається.

У процесі розгортання викладачем поглибленого синтаксичного розбору розвивається загальне логічне мислення студентів, виховується лінгвістична вимогливість, яка так необхідна майбутнім вчителям, закладаються основи для їх самостійної роботи та прищеплюються навички лінгвістичного аналізу, які тренуються та удосконалюються на практичних заняттях. Тут можливі дві форми роботи: усна та письмова, кожна з цих форм має свої переваги, тому доцільно їх чергувати.

Специфічно відрізняється лінгвістичний аналіз, що проводиться студентами в аудиторії і самостійно. Самостійній формі повинна передувати аудиторна робота, яка формує поняття про мету та шляхи її досягнення при виконанні певного завдання.

Різні функції синтаксичного аналізу. По-перше, це навчальна функція і лише на послідовних етапах — контролююча. Викладач повинен розробити схеми синтаксичного аналізу, довести їх до студентів і потім послідовно розбирати всі пункти схем, фіксуючи при цьому увагу студентів на тих чи інших складних моментах.

Щодо синтаксичного аналізу на завершальному стані, то необхідно, на наш погляд, вимагати від студентів, щоб вони вміли не тільки правильно визначити мовний факт за даними їм параметрами, але й самі вільно в них орієнтувалися, змогли б розмістити їх у певній послідовності.

Схеми синтаксичного аналізу повинні впливати на зорову пам'ять студентів, сприяючи таким чином закріпленню нового матеріалу.

Особливістю схем синтаксичного аналізу повинно бути підсилення в них семантичного компонента (існуючі схеми спрямовані здебільшого на синтаксичну форму).

Протягом всієї практичної роботи при вивченні синтаксису необхідно дотримуватись чіткого розмежування двох планів аналізу і навчити студентів розрізняти саме граматичний і семантичний плани. Семантичний відрізняється більшим лексичним наповненням компонентів структурної схеми.

Схеми аналізу повинні бути постійним інструментом викладача і використовуватись систематично. Доцільно супроводжувати їх зразками аналізу. Багаторазове повторення одного і того ж матеріалу в різних схемах виконує навчальну функцію та закріплюючу, що забезпечує міцність знань і постійно наростаючий автоматизм навичок синтаксичного аналізу.